

กรอบสมรรถนะทางการเงิน พร้อมทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน **กลุ่มผู้สูงวัย / ผู้เกษียณอายุ**

Presented To
Capital Market Development Fund

Presented By
Fiscal Policy Research Institute

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ

I. การใช้งานกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนถูกออกแบบมาเพื่อใช้ในการชี้แนะสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสูงวัยหรือเกษียณอายุ ในขณะเดียวกันก็จะมีการกำหนดกรอบสำหรับทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนซึ่งจะมีบทบาทต่อภาคการเงินของไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ

สมรรถนะทางการเงินได้ถูกพัฒนาในลักษณะต่อยอดจากสมรรถนะทางการเงินของกลุ่มตามกลุ่มช่วงวัยก่อนหน้านี้โดยกลุ่มที่อยู่ก่อนหน้ากลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณคือ กลุ่มประชาชนทั่วไป ก่อนเริ่มใช้งานสมรรถนะทางการเงินฉบับนี้ ควรที่จะต้องการทำแบบประเมินสมรรถนะทางการเงินก่อนใช้ (Pre-Test) และถ้าหากได้คะแนนไม่ถึงร้อยละ 50 ของคะแนนทั้งหมด ควรจะพิจารณาใช้กรอบสมรรถนะของกลุ่มก่อนหน้านี้คือ กลุ่มประชาชนทั่วไปสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณที่ได้คะแนนน้อย หลังจากที่มีการพัฒนาสมรรถนะทางการเงินให้ดีขึ้นแล้ว ควรมีการประเมินว่ากลุ่มที่ได้คะแนนน้อยมีระดับสมรรถนะทางการเงินเทียบเคียงกับกลุ่มประชาชนทั่วไป หรือไม่ ก่อนที่กลับมาใช้กรอบสมรรถนะทางการเงินสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณอีกครั้ง

กรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนได้ถูกออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน สามารถเลือกใช้งานสมรรถนะทางการเงินอย่างเดียว หรือเลือกใช้ทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะทางการเงินเพื่อความยั่งยืนเพียง 2 กลุ่มก็ได้ สำหรับการเปรียบเทียบสมรรถนะทางการเงินกับประเทศต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาให้กรอบสมรรถนะทางการเงินเหมือนกับกรอบของ INFE-OECD ที่มีการแบ่งสมรรถนะออกเป็นเนื้อหา 4 ด้าน ในเนื้อหาแต่ละด้านจะมีหัวข้อหลายหัวข้อ และในแต่ละหัวข้อจะมีสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกัน

นอกจากนี้ยังการแบ่งสมรรถนะทางการเงินออกเป็นมิติของขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางการเงินจริง ซึ่งจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ ความรู้ (Knowledge) ความคิด (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งสะท้อนถึงความจำเป็นของการมีความรู้ทางการเงิน การมีความคิดที่จะนำความรู้ไปใช้ และการลงมือปฏิบัติจริงจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ในขณะที่ทักษะทางการเงินจะมีการแบ่งกลุ่มในระดับเนื้อหาเพิ่มอีก 3 ด้านคือ ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล ความปลอดภัย และการแก้ปัญหา เพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์และเครื่องมือดิจิทัลสำหรับใช้บริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ส่วนที่เหลือของกรอบสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและการเงินเพื่อความยั่งยืนฉบับนี้จะแบ่งตามหัวข้อดังนี้ ส่วนที่สองจะเป็นนิยามกลุ่มเป้าหมาย ส่วนที่ 3 จะเป็นภาพรวมของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มนี้ ในขณะที่ ส่วนที่ 4 ส่วนที่ 5 และส่วนที่ 6 เป็นสาระสำคัญของสมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ ทักษะการเงินดิจิทัล และทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน ตามลำดับ ส่วนสุดท้ายจะเป็นรายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ

II. นิยามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ หมายถึง บุคคลที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป และบุคคลที่ออกจากงาน

III. ภาพรวม

กลุ่มผู้สูงอายุเป็นกลุ่มที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานประจำแล้ว ทำให้ไม่มีรายได้จากการทำงานจึงต้องมีแหล่งรายได้สำหรับวัยเกษียณเช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ สวัสดิการจากการทำงาน เงินออมเงินลงทุน สวัสดิการภาครัฐ Reversed Mortgage ตลอดจนการทำงานหลังเกษียณ กลุ่มผู้สูงอายุมีความเสี่ยงที่จะมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพสูง และมีโอกาสที่จะมีอายุยืนยาวทำให้มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพสูงและมักจะไม่มียาจ่ายก่อนใหญ่อื่น ๆ แล้ว ในกรณีที่วางแผนทางการเงินไม่ดี หรือต้องรับภาระของครอบครัว ผู้สูงอายุจะขาดความมั่นคงทางการเงินได้

กลุ่มผู้สูงอายุเป็นผู้มีประสบการณ์สูงแต่ความรู้ที่มีอาจจะไม่ทันเทคโนโลยีในปัจจุบันและมีข้อจำกัดในการพิจารณาข้อมูลสำหรับการตัดสินใจทางการเงินทำให้เป็นเหยื่อกลโกงของมิจฉาชีพได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น ดังนั้นจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ทักษะเหล่านี้เพิ่มขึ้นไม่ต่างกับกลุ่มนักเรียนมัธยมและอุดมศึกษาเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย กลุ่มนี้ควรหลีกเลี่ยงการลงทุนที่มีระดับความเสี่ยงสูงได้และยังต้องวางแผนการเงินสำหรับวาระสุดท้ายของชีวิตเพื่อลดภาระและวางแผนการส่งต่อทรัพย์สินให้กับลูกหลาน กลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่มีปัญหาทางการเงินจะมีความสนใจเรื่องการเงินความยั่งยืน นอกจากนี้ ควรน้อมนำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับการวางแผนค่าใช้จ่าย การลงทุน และการจัดการหนี้ที่ยังมีอยู่ต่อเนื่อง

โดยสรุป สามารถแสดงสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะทางการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุได้ดังนี้¹

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)	FK13 FK18	FA9 FA10 FA11	FB3 FB5
	1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK39 FK44 FK46 FK48 FK49 FK50 FK51 FK52 FK54 FK56 FK391	FA29 FA30 FA31 FA33 FA174 FA175	FB31 FB32 FB33 FB34 FB37 FB265
	1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial)	FK77 FK78		FB46 FB49

¹ หมายเหตุ:

FK = ความรู้ทางการเงิน FA = ความคิดทางการเงิน FB = พฤติกรรมทางการเงิน

DFK = ความรู้ทางการเงินดิจิทัล DFA = ความคิดทางการเงินดิจิทัล DFB = พฤติกรรมทางการเงินดิจิทัล

SFK = ความรู้ทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFA = ความคิดทางการเงินเพื่อความยั่งยืน SFB = พฤติกรรมทางการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Records and Contracts)			
2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)	2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK104		
	2.1 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)			FB293
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK166 FK167 FK168 FK173 FK393 FK394 FK410	FA84 FA85 FA86 FA179	FB115 FB120 FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266 FB295
	2.3 การออม (Saving)	FK392		
	2.4 การลงทุน (Investing)	FK166 FK167 FK168 FK173 FK393 FK394 FK410	FA84 FA85 FA86 FA179	FB115 FB120 FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266 FB295
	2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK186 FK427		FB287 FB288 FB289 FB290 FB291
	2.6 เกษียณ (Retirement)	FK195 FK196		
	2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK238 FK239 FK240 FK241 FK395		
	2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)			FB294
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 FK396		FB178 FB180
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and insurance)	FK278 FK284 FK285		

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 FK323 FK328 FK329 FK397 FK411	FA144	FB218 FB219 FB220
	4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK340 FK398 FK399 FK400 FK401 FK402 FK403 FK404 FK405 FK406	FA176 FA177 FA178	FB267 FB268 FB269 FB270 FB271 FB272
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 FK363 FK364 FK365 FK366 FK367 FK368 FK369 FK370 FK371 FK372 FK373 FK407	FA 161 FA162 FA163 FA164 FA165 FA166 FA167 FA168 FA180	FB246 FB247 FB248 FB249 FB250 FB251 FB252 FB253 FB273 FB286
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 FK409		FB274
	4.5 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 FK389 FK390	FA171 FA172 FA173	FB263 FB264

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 เงิน (Money)		FA9 FA10	FB3
	1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK49 FK56	FA29 FA30 FA33	FB33
	1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 FK78		FB46 FB49
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 FK167 FK168 FK410	FA179	FB115 FB120

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238		
3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265		FB178
	3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 FK285		
4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411		
	4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 FK368	FA164 FA180	FB253 FB286
	4.3 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 FK390		
5. ความรู้ทางด้านการสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)	5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูล และเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 DFK2 DFK3		DFB1 DFB2
	5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 DFK5 DFK6	DFA1	DFB3 DFB4
6. ความปลอดภัย (Safety)	6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 DFK8 DFK9 DFK10	DFA2 DFA3	DFB5 DFB6 DFB7
	6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11	DFA4	DFB8 DFB9

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)	7.1 การแก้ไขปัญหา ทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 DFK13		
	7.2 การระบุความต้องการ และการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)	DFK14	DFA5 DFA6	DFB10

ทักษะการเงินเพื่อความยั่งยืน

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)	1.1 การซื้อและการชำระ เงิน (Payments and Purchases)	FK391 SFK1	FA174 FA175	FB265 SFB1 SFB2
2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)	2.1 การออม (Saving)	FK392		SFB5
	2.2 การลงทุน (Investing)	FK173 FK393 FK394 SFK2	FA84 FA85 FA86 SFA1	FB122 FB123 FB124 FB125 FB126 FB266
	2.3 เกษียณ (Retirement)			SFB6
	2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395		SFB3 SFB4
3. ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน (Risk and reward)	3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK396 SFK3 SFK4		
	3.2 การป้องกันความเสี่ยง ทางการเงินและการ ประกันภัย (Financial safety nets and insurance)			SFB7
	3.3 ความเสี่ยงและ ผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 SFK6		
4. สภาพแวดล้อมทาง การเงิน (Financial Landscape)	4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำ ทางการเงิน (Financial Education,	FK397 SFK7 SFK8	SFA2	

เนื้อหา	หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	Information and Advice)			
	4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 FK399 FK400 FK401 FK402 FK403 FK404 FK405 FK406	FA176 FA177 FA178	FB267 FB268 FB269 FB270 FB271 FB272
	4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 SFK9		FB273
	4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 FK409 SFK10 SFK11 SFK12		FB274

IV. สมรรถนะทางการเงินที่จำเป็นสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับเงินส่วนใหญ่ได้เรียนรู้แล้วในช่วงที่ยังเป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป แต่กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการธุรกรรมอื่น ๆ เช่น การโอนเงินอย่างปลอดภัย

1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

สมรรถนะที่สำคัญในด้านนี้ของกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณจะเป็นการเรียนรู้รูปแบบการซื้อสินค้าและการชำระเงินทำได้หลายวิธี เช่น ทางออนไลน์ สามารถเปรียบเทียบและทราบถึงข้อดีและข้อเสียของการซื้อสินค้าและการชำระเงินในรูปแบบและช่องทางต่าง ๆ ได้ ทราบถึงผลกระทบของการไม่ชำระค่าสินค้าและบริการไม่เต็มจำนวน

1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจเกี่ยวกับการทำสัญญาที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางการเงินที่ควรจะมีการทำสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถขอคำแนะนำในการลงนามในสัญญาทั้งในรูปแบบ online และ offline นอกจากนี้ ควรมีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงินในหลากหลายรูปแบบเพื่อป้องกันการสูญหาย

2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ สามารถใช้เครื่องมือทางออนไลน์ในการจัดสรรเงิน

2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ ควรนำหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการค่าใช้จ่าย

2.3 การออม (Saving)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณสามารถรู้ได้ว่าผลิตภัณฑ์การออมทรัพย์มีนัยต่อการส่งเสริมความยั่งยืนที่แตกต่างกัน

2.4 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้สามารถวางแผนการลงทุนและได้รับผลตอบแทนตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยจะต้องสามารถประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผลตอบแทนและสามารถปรับปรุงแผนการลงทุนได้ มีความเข้าใจถึงปัจจัยที่ผลต่อการลงทุน (เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินหรือสินทรัพย์ที่ต้องการลงทุนทั้งผลตอบแทนและความเสี่ยง ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุน สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนได้ด้วยตนเองหรือรู้จักวิธีการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ควรสามารถจัดพอร์ตการลงทุนตามความเสี่ยงที่รับยอมรับได้และสามารถช่วยกระจายความเสี่ยงได้ การติดตามผลตอบแทนของการลงทุนอย่างสม่ำเสมอและสามารถปรับแผนการลงทุนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปัจจุบันที่การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เป็นนโยบายที่สำคัญในระดับสากล ประชาชนควรมีความสามารถในการเข้าใจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน รู้จักธุรกิจ บริษัท และผลิตภัณฑ์สำหรับการลงทุนที่คำนึงถึงความยั่งยืน นอกจากนี้ ควรเข้าใจและมีความสามารถในการลงทุนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)

ผู้สูงอายุ/วัยเกษียณควรที่จะสามารถเข้าใจบทบาทของสวัสดิการจากภาครัฐและสามารถเข้าถึงได้ และควรมีการเตรียมการในการลดความเสี่ยงในดำเนินชีวิตและเตรียมตัวสำหรับช่วงสุดท้ายของชีวิต เช่น การดูแลรักษาสุขภาพ การปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ การเตรียมตัวสำหรับภาวะพึ่งพิง นอกจากนี้ยังต้องแก้ไขปัญหาที่จะส่งผลกระทบทางการเงิน

2.6 เกษียณ (Retirement)

สมรรถนะในด้านการเกษียณสำหรับผู้สูงอายุ/วัยเกษียณจะต้องเข้าใจถึงความสำคัญวางแผนการใช้จ่ายในช่วงหลังเกษียณและสามารถปรับแผนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ สามารถเข้าใจทางเลือกในการนำเงินจากผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษียณมาใช้จ่ายที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิต

2.7 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้บริการสินเชื่อ และรู้เท่าทันการจูงใจให้ซื้อสินค้ามากกว่าที่ตั้งใจไว้ เช่น การซื้อสินค้าด้วยเงินผ่อน การเสนอให้มีสินเชื่อพร้อมกับการซื้อสินค้าและบริการ

2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)

สมรรถนะการบริหารหนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการจัดการหนี้ที่มีอยู่โดยเฉพาะในกรณีที่มีปัญหาในการชำระหนี้ตรงตามกำหนดเวลาได้ครบถ้วน ประชาชนกลุ่มนี้ควรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการปัญหาเรื่องหนี้

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ ต้องเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงในการลงทุนโดยเฉพาะในกลุ่มสินทรัพย์ดิจิทัล และสามารถเข้าใจกลไกทางการลงทุนได้

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

กลุ่มนี้จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงในการทำธุรกรรมออนไลน์ เช่น การซื้อสินค้าออนไลน์ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ประกันภัยใหม่ ๆ เช่น ประกันภัยดิจิทัล

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับความสามารถในการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตรงตามความต้องการและเหมาะสม และสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลหรือคำแนะนำที่ได้รับได้ สามารถแบ่งแยกข้อมูลและความรู้ทางการเงินที่เป็นกลางจากข้อมูลและความรู้ทางการเงินที่มาจากสื่อโฆษณา สามารถหาข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่น่าเชื่อถือได้

4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ ควรทราบเกี่ยวกับบริการทางการเงินดิจิทัล และสามารถเลือกบริการทางการเงินที่เหมาะสมได้ โดยสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินและบริการทางการเงินดิจิทัลได้ นอกจากนี้ ยังสามารถเลือกผู้ให้บริการทางการเงินและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลเกี่ยวกับความยั่งยืน

4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยให้ผู้สูงอายุ/วัยเกษียณสามารถใช้บริการทางการเงินได้อย่างปลอดภัยและตระหนักถึงความเสี่ยงจากมิจฉาชีพ สามารถลดความเสี่ยงจากการทำธุรกรรมทางการเงินด้วยตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล ทราบถึงภัยทางการเงินที่เกิดบ่อย เช่น แชร์ลูกโซ่ สามารถแยกแยะผู้ที่เข้ามาติดต่อว่าเป็นมิจฉาชีพ และสามารถหลีกเลี่ยงภัยทางการเงินเหล่านี้ได้ สามารถขอคำปรึกษาเมื่อตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องได้ ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินอยู่เสมอ

4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)

กลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ สามารถเข้าใจผลกระทบของปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ต่อสถานะทางการเงิน สามารถเลือกลงทุนที่ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยภายนอกได้ และเข้าใจถึงผลกระทบของการตัดสินใจทางการเงินต่อความยั่งยืนได้

4.5 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่ช่วยเข้าใจอิทธิพลของสื่อและโฆษณาที่มีผลต่อการตัดสินใจทางด้านการเงิน เช่น การใช้จ่ายการลงทุน การออม สามารถพิจารณาข้อมูลและข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบและสามารถตัดสินใจทางการเงินได้อย่างถูกต้อง เช่น ปฏิเสธการซื้อสินค้าที่ไม่จำเป็น แม้ว่าจะมีการเชิญชวนหรือมีโฆษณาเกี่ยวกับสินค้า

V. ทักษะการเงินดิจิทัล

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

1.1 เงิน (Money)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับทักษะในเรื่องของเงิน เพื่อให้มีความสำคัญกับการหาข้อมูลเกี่ยวกับเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ทั้งประโยชน์และความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)

เป็นสมรรถนะที่ใช้ในการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์ การเข้าใจถึงสิทธิ์ของผู้บริโภคในการซื้อสินค้าออนไลน์ และการใช้ช่องทางการชำระเงินรูปแบบต่าง ๆ

1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการสำรองเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่สำคัญที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อป้องกันการสูญหาย เนื่องจากอาจมีความจำเป็นต้องใช้เอกสารเหล่านี้ในอนาคต และควรทราบถึงผลทางกฎหมายของลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์

2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

2.1 การลงทุน (Investing)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการลงทุนและการใช้คริปโตเคอร์เรนซีอย่างปลอดภัยและมีการติดตามราคาสินทรัพย์ประเภทนี้ที่ถือครองอยู่เสมอ โดยควรจะมีการติดตามการพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอย่างสม่ำเสมอ

2.2 สินเชื่อ (Credit)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการขอสินเชื่อออนไลน์ และการรับรู้ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risk)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการระบุความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ ๆ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงประกันภัยทางดิจิทัล และพฤติกรรมที่อาจส่งผลต่อการคุ้มครองของประกันภัย

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงเครื่องมือทางการเงินที่ประยุกต์ใช้ดิจิทัล และการพิจารณาใช้คำปรึกษาจากที่ปรึกษาที่เป็นมนุษย์และเครื่องมือดิจิทัล

4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ความเสี่ยงทางการเงินจากการใช้งานระบบดิจิทัล และเข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคลโดยจะให้ความสำคัญกับภัยที่เกี่ยวข้องเนื่องจากการทำธุรกรรมออนไลน์ และแนวทางการป้องกันภัยดังกล่าว ตลอดจนแนวทางปฏิบัติเมื่อตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงินออนไลน์

4.3 ภาษีและการใช้จ่ายภาครัฐ (Tax and Public Spending)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการรับรู้ถึงช่องทางการชำระภาษีออนไลน์

4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการตระหนักถึงโฆษณาและข้อมูลการใช้งานบริการดิจิทัลหรือรอยเท้าดิจิทัลที่มีผลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และทราบถึงอิทธิพลของโฆษณาต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทางการเงิน

5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (1.1 Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลเกี่ยวกับการเงินที่ต้องการโดยตระหนักว่าข้อมูลที่ค้นหาได้อาจจะไม่เป็นกลางหรือเที่ยงตรงโดยเฉพาะข้อมูลที่ได้จากแหล่งที่ได้รับการสนับสนุนทางการเงิน ควรทราบว่าผลลัพธ์ของการค้นหาจากหลายปัจจัยรวมถึงการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน ถ้าหากผลลัพธ์ของการค้นหาไม่ตรงกับความต้องการ สามารถปรับแต่งการค้นหาข้อมูลได้ ควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวในการ

ใช้เครื่องมือในการค้นหาด้วยเนื่องจากมีการเก็บข้อมูลในการค้นหาจากผู้ใช้ได้ และมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งานของผู้ใช้เพื่อปรับปรุงการค้นหา

5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data, Information and Digital Content)

เป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการประเมินความถูกต้องของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัลที่ได้รับบนอินเทอร์เน็ตโดยเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับ ควรสามารถประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลและข้อมูลไหนข้อมูลโฆษณาหรือข้อมูลที่ต้องการชี้ชวนให้เข้าไปดู ควรตระหนักถึงความไม่เป็นกลางของข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล สามารถพิจารณาได้ว่ากระแสในโลกโซเชียลมีเดียที่มาที่สมเหตุสมผล

6. ความปลอดภัย (Safety)

6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)

เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่สามารถใช้บริการทางการเงินดิจิทัล โดยจะเริ่มการตั้งรหัสผ่านที่คาดเดายาก การใช้งานการตรวจสอบยืนยันตัวตน 2 ชั้น และการติดตั้งระบบและซอฟต์แวร์สำหรับการป้องกัน ควรมีการใช้แอปพลิเคชันเวอร์ชันล่าสุดเสมอ และไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อความปลอดภัยของอุปกรณ์เช่น ทิ้งอุปกรณ์การใช้งานในที่สาธารณะ หรือใช้เครือข่าย Wi-Fi สาธารณะในการทำธุรกรรมทางการเงินหรือธนาคารออนไลน์ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงข้อดีและความเสี่ยงของการใช้ข้อมูลทางชีวภาพเช่น ลายนิ้วมือ หน้า ในการระบุตัวตน

6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)

เป็นทักษะสำหรับการคุ้มครองการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความเป็นส่วนตัวอย่างเหมาะสม ควรทราบถึงการแชร์ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างปลอดภัยด้วยการระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ ทราบเกี่ยวกับนโยบายความเป็นส่วนตัวที่ดีและการประมวลผลข้อมูลส่วนตัวที่ต้องเป็นไปตามกฎหมายท้องถิ่น สามารถระบุอีเมลที่น่าสงสัยที่ขอให้ส่งข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว สามารถดำเนินการตามมาตรการสำหรับการทำธุรกรรมทางการเงินและใช้บริการของภาครัฐทางออนไลน์ที่ปลอดภัย และควรพิจารณาถึงความเสี่ยงในการอนุญาตให้บุคคลที่ 3 ในการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

7.1 การแก้ปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)

ในการใช้บริการทางการเงินดิจิทัล จะต้องเข้าใจถึงการเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ สมรรถนะด้านนี้จะเกี่ยวกับการทราบถึงทราบถึงฟังก์ชันหลักในการทำงานของอุปกรณ์ที่ใช้งานเช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ สามารถทราบเกี่ยวกับสาเหตุหลักที่ทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตได้ สามารถค้นหาข้อมูลและทำการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับอุปกรณ์ รู้ว่าสามารถยกระดับความสามารถของอุปกรณ์ได้ และสนใจในการทำงานของเทคโนโลยีดิจิทัล

7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี (Identifying Needs and Technical Responses)

เป็นสมรรถนะที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี โดยควรทราบว่ามีความแตกต่างระหว่างการใช้ของออนไลน์จากบริษัทกับจากบุคคลธรรมดา ควรเปิดกว้างสำหรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น การใช้ AI เทคโนโลยี 3D Printing การใช้เทคโนโลยีหรือเทคนิคที่ช่วยให้สามารถเข้าถึงเนื้อหาและบริการดิจิทัลได้ง่ายขึ้น การทำธุรกรรม (รวมถึงธุรกรรมทางการเงิน) ทางออนไลน์ การใช้เครื่องมือสำหรับการแปลภาษา ซึ่งมีประโยชน์ต่อการทำธุรกิจในอนาคต

VI. ทักษะการเงินเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

ทักษะในกลุ่มนี้จะเกี่ยวกับการตระหนักถึงผลกระทบของการใช้ทรัพยากรและพลังงานในภาคการเงิน ต่อด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการและผลกระทบที่ตามมา และสามารถเลือกซื้อสินค้าและบริการที่ไม่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนจากผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในการผลิตสินค้าและการให้บริการ และมีแรงจูงใจในการหาข้อมูลและเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าและบริการ

2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

เป็นทักษะที่ให้ความสำคัญการใช้บริการทางการเงินที่สนับสนุนความยั่งยืน เช่น เงินฝาก สินเชื่อ การเลือกลงทุน การจ้างงาน และการกระจายความเสี่ยงที่คำนึงถึงความยั่งยืน สามารถเข้าใจความแตกต่างในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนของผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ต่างกัน สามารถเลือกผลิตภัณฑ์การลงทุนและตัดสินใจลงทุน ตรงกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง สามารถหาข้อมูลและสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนได้และสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบผลิตภัณฑ์ได้ ส่งเสริมการบริหารการดำเนินธุรกิจของบริษัทที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืนและสามารถเลือกกลยุทธ์การลงทุนที่ส่งเสริมความยั่งยืน และการสร้างความตระหนักในนักลงทุนเห็นความสำคัญของการลงทุนที่ส่งเสริมความยั่งยืน

3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

เป็นทักษะที่เกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงและผลตอบแทนของการลงทุนที่มีปัจจัยเสี่ยงของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยเข้าใจผลกระทบของความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อความมั่นคงทางการเงินรวมถึงผลตอบแทนของการลงทุน สามารถระบุปัจจัยเสี่ยงและสามารถใช้เครื่องมือประกันภัยในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

เป็นทักษะที่ทำให้เข้าใจภาพรวมของการเงินและการลงทุนที่มีความสัมพันธ์กับความยั่งยืน ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ต้องคำนึงความยั่งยืน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือการสนับสนุนการพัฒนาความยั่งยืน (การติดตาม และการใช้มาตรฐานด้านความยั่งยืน) มีความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาของความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินซึ่งอาจจะรวมถึงปัจจัยด้านความยั่งยืน สามารถเข้าใจผลกระทบของปัจจัย

ภายนอกต่อความยั่งยืนที่สามารถส่งผลต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาว รู้ถึงการส่งเสริมความยั่งยืนที่ไม่สามารถดำเนินการได้ผลจริง (Green Washing)

VII. รายละเอียดของสมรรถนะทางการเงินพร้อมทักษะการเงินดิจิทัลและทักษะการเงินที่ยั่งยืนสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ/วัยเกษียณ

สมรรถนะทางการเงิน

เนื้อหา: 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)	FK13 รู้จักบริการทางการเงินแบบออนไลน์ FK18 รู้วิธีการโอนเงินได้อย่างปลอดภัย	FA9 มั่นใจในการรับและชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล FA11 ยอมรับว่าคนเราให้ความสำคัญต่อเงินต่างกัน และเงินเป็นเพียงปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ทางการเงินที่ดี	FB3 สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล FB5 สามารถโอนเงินได้อย่างปลอดภัยและเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียของการโอนเงินแต่ละแบบได้
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK39 รู้วิธีเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของการซื้อสินค้าในแต่ละช่องทาง เช่น ซื้อที่ร้านค้า ซื้อช่องทางออนไลน์ FK44 รู้ว่าสามารถชำระค่าสินค้าและบริการได้หลายวิธี FK46 รู้วิธีวิเคราะห์และพิจารณาถึงโอกาสและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ	FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคาสินค้าบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ FA31 มั่นใจที่จะสมัครใช้หรือลงทะเบียนบริการระบบการชำระเงินในรูปแบบต่าง	FB31 เปรียบเทียบความแตกต่างของการรับหรือจ่ายเงินในรูปแบบต่าง ๆ ได้ FB37 สามารถเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้ FB32 เลือกและใช้วิธีการชำระเงินทั้งแบบ offline และ online ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ปลอดภัยและคำนึงถึงค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่าย FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK48 รู้ว่าอาจมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าธรรมเนียม เกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ FK49 รู้ว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือหรือไม่ถูกต้องทั้งหมด FK50 รู้ว่าบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) ต้องเติมเงินก่อน จึงจะใช้งานได้ FK51 รู้ว่าบัตรเดบิตผูกกับบัญชีเงินฝาก FK52 รู้ว่าเมื่อไหร่เหมาะสมที่จะใช้บัตรเครดิต FK54 รู้ว่าการชำระเงินบางรูปแบบ หากจ่ายล่าช้า ไม่เต็มจำนวน จะนับว่าเป็นสินเชื่อประเภทหนึ่งที่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม เช่น ชำระด้วยบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (buy now pay later)	ๆ เช่น พร้อมเพย์ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) FA33 มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้ FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานะการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมและประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	เปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ FB34 พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่อาจตามมาเมื่อซื้อสินค้า เช่น การซื้อสินค้าเงินผ่อนมักมีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK56 รู้สิทธิ์ของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน		
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK39 รู้วิธีเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของการซื้อสินค้าในแต่ละช่องทาง เช่น ซื้อที่ร้านค้า ซื้อช่องทางออนไลน์ FK44 รู้ว่าสามารถชำระค่าสินค้าและบริการได้หลายวิธี FK46 รู้วิธีวิเคราะห์และพิจารณาถึงโอกาสและความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ FK48 รู้ว่าอาจมีค่าใช้จ่าย เช่น ค่าธรรมเนียม เกิดขึ้นจากการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ	FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคาสินค้าบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ FA31 มั่นใจที่จะสมัครใช้หรือลงทะเบียนบริการระบบการชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ เช่น พร้อมเพย์ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) FA33 มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้	FB31 สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับหรือจ่ายเงินในรูปแบบต่าง ๆ ได้ FB32 สามารถเลือกใช้วิธีการชำระเงินทั้งแบบ Offline และ Online ได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ปลอดภัยและคำนึงถึงค่าธรรมเนียมที่จะต้องจ่าย FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ FB34 พิจารณาถึงค่าใช้จ่ายที่อาจตามมาเมื่อซื้อสินค้า เช่น การซื้อสินค้าเงินผ่อนมักมีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK49 เข้าใจว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคาสินค้าบนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องทั้งหมด FK50 รู้ว่าบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-money) ต้องเติมเงินก่อน จึงจะใช้งานได้ FK51 รู้ว่าบัตรเดบิตผูกกับบัญชีเงินฝาก FK52 รู้ว่าเมื่อไหร่เหมาะสมที่จะใช้บัตรเครดิต FK54 รู้ว่าการชำระเงินบางรูปแบบ หากจ่ายล่าช้า ไม่เต็มจำนวน จะนับว่าเป็นสินเชื่อประเภทหนึ่งที่มีดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม เช่น ชำระด้วยบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด หรือซื้อก่อนจ่ายทีหลัง (buy now pay later) FK56 รู้สิทธิของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานะการผลิต ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการกำกับดูแลของบริษัทที่เสนอสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมและประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB37 สามารถเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้ FB265 ปักจี้ที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น
	FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB49 มีการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ online และ offline

เนื้อหา: 2. การวางแผนการเงิน (Planning and managing finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การจัดทำงบประมาณ (Budgeting)	FK104 รู้จักเครื่องมือจัดสรรเงินบนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ และใช้งานอย่างสม่ำเสมอ		
2.2 การบริหารรายรับ-รายจ่าย (Managing Income and Expenditure)			FB293 สามารถใช้จ่ายและซื้อสินทรัพย์ตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.3 การออม (Saving)	FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนาย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน		
2.4 การลงทุน (Investing)	FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือ	FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	ความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อทางการเงิน		
	FK167 ตระหนักว่ามีฉาฉีพม์กใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG) FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่แตกต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่แตกต่างกัน FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่แตกต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลีกเลี่ยงการลงทุนในบางภาคส่วนหรือ บริษัท หรือมีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง	FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุนว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่ FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน FA179 ติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่เราถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี FB122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง FB123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืน มาใช้ในการตัดสินใจลงทุน FB124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน FB125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ Crypto-Assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยนสินทรัพย์กลุ่มนี้		FB126 มีส่วนร่วมในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่ FB266 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของการถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วมหรือทั้งสองตามสถานการณ์และความชอบส่วนบุคคล FB295 สามารถลงทุนตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2.5 การวางแผนระยะยาว (Longer-Term Planning)	FK186 เข้าใจบทบาทของสวัสดิการจากภาครัฐ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพื่อการเกษียณอายุ FK427 มีความรู้ในการจัดการมรดก (และหนี้สิน)		FB287 คำนึงถึงสุขภาพและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง FB288 ปรับเปลี่ยนที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมกับการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ FB289 จัดทำหนังสือแสดงเจตนา (Living Will) FB290 รับรู้และเข้าถึงสิทธิประโยชน์ของผู้เกษียณอายุ FB291 เตรียมตัวสำหรับภาวะพึ่งพิงของผู้สูงอายุ
2.6 เกษียณ (Retirement)	FK195 ู้ความสำคัญของการวางแผนใช้จ่ายเงินในช่วงหลังจากเกษียณอายุ FK196 รู้จักทางเลือกในการนำเงินจากผลิตภัณฑ์เพื่อการเกษียณออกมาใช้จ่าย เช่น การทยอยถอนเงินจากกองทุนเพื่อการเกษียณ หรือถอนออกมาทั้งก้อน		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.7 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ peer-to-peer lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และความเสี่ยงต่าง ๆ FK239 เข้าใจว่า "ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง (Buy Now Pay Later หรือ BNPL)" เป็นรูปแบบหนึ่งของการกู้เงิน และอาจต้องเสียดอกเบี้ย FK240 รู้ว่าสินเชื่อออนไลน์อาจจูงใจให้กู้ยืมหรือซื้อสินค้าด้วยเงินผ่อนโดยไม่ได้วางแผนหรือไตร่ตรองไว้ก่อน FK241 รู้ว่าผู้ขายสินค้าบางรายอาจเสนอสินเชื่อพร้อมการลดแลกแจกแถม เพื่อจูงใจผู้ซื้อให้ใช้จ่ายมากกว่าที่วางแผนไว้ FK395 ตระหนักว่ามีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม		
2.8 การบริหารหนี้ (Debt and Debt Management)			FB294 สามารถจัดการหนี้สินตามหลักคิดเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา: 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นพร้อมผลกระทบทางการเงิน (ปัจจัยทางการเงินเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุขัยที่ยืนยาว)		FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน (Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering) FB180 สามารถแยกแยะระหว่างการลงทุนกับการหลอกลวงได้

เนื้อหา: 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (4. Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และ คำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK322 รู้บทบาทของหน่วยงานผู้ให้คำปรึกษาทางการเงิน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเลือกขอคำปรึกษาได้อย่างเหมาะสม FK323 รู้ว่าที่ปรึกษาทางการเงินแต่ละรายอาจให้คำปรึกษาที่แตกต่างกัน FK328 เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างแหล่งความรู้ทางการเงินที่เป็นกลางกับที่มาจากสื่อโฆษณาส่งเสริมการขาย FK329 รู้ว่ามีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่หลากหลายที่ควรตรวจสอบแหล่งที่มา ก่อนนำไปใช้ FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัลรวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo	FA144 มีความมั่นใจที่จะหาข้อมูลทางการเงินและประเมินความถูกต้องของข้อมูลทางการเงินที่ได้รับ	FB218 สามารถแยกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อมูลส่งเสริมการขายได้ FB219 เรียนรู้ที่เลือกใช้ข้อมูลทางการเงินจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้ FB220 หาคำแนะนำทางการเงินจากผู้เชี่ยวชาญหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เมื่อมีข้อสงสัย ต้องการความช่วยเหลือ และประเมินความน่าเชื่อถือก่อนนำไปใช้

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK340 รู้ว่ามีบริการทางการเงินออนไลน์หลากหลายประเภท FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการมีอยู่และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ	FA176 มีแรงจูงใจที่จะได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับวิธีที่ผู้ให้บริการทางการเงินกำหนดความยั่งยืนและรวมเข้ากับผลิตภัณฑ์และบริการบางอย่างที่นำเสนอ FA177 มีจุดมุ่งหมายเพื่อเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความต้องการความยั่งยืนของคน ๆ หนึ่ง FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจความหมายของพวกเขา	FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคล รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสียหายหรือความชอบ รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง) FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลที่เปิดเผยในกองทุน บริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการค้าเงินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับ บริษัททางการเงิน กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน และการเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและจัดทำบันทึกเกี่ยวกับความยั่งยืนของกองทุน FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับ บริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK362 รู้วิธีระบุประเภทของภัยทางการเงินที่พบเห็นบ่อย เช่น แชร่ลูกโซ่ แก๊งคอลเซนเตอร์	FA161 ตระหนักว่าการทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เป็นความรับผิดชอบของตนเอง เช่น การปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลทางการเงิน	FB245 สามารถทำธุรกรรมทางการเงินที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากมิจฉาชีพ
	FK363 รู้วิธีหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจเป็นการหลอกลวง รวมถึงรู้ว่าไม่ควรเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบนช่องทางออนไลน์	FA162 รู้ถึงผลกระทบทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น หากตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ	FB246 เก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล เงินสด ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่านต่างๆ ให้ปลอดภัย
	FK364 รู้รูปแบบ ลักษณะ ข้อสังเกตของภัยทางการเงิน และรู้วิธีการป้องกันตนเองจากภัยทางการเงิน	FA163 มีความมั่นใจในการแยกแยะว่าผู้ติดต่อมายื่นข้อเสนอหรือคำแนะนำที่น่าสงสัยอาจเป็นมิจฉาชีพ	FB247 ปฏิเสธหรือขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน
	FK365 รู้วิธีรักษาความปลอดภัยในการใช้บริการทางการเงิน เช่น รักษารหัสผ่าน (PIN numbers)	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง	FB248 สามารถแก้ปัญหาได้เมื่อตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน
	FK366 รู้ว่าเมื่อใช้บริการทางการเงินทั้ง online และ offline อาจเจอความเสี่ยงจากภัยทางการเงิน	FA165 ยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำที่ผิดพลาดที่เกิดจากการหลงเชื่อมิจฉาชีพ	FB249 ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับภัยทางการเงินเป็นประจำ
	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแสกข้อมูล	FA166 มีความมั่นใจที่จะแจ้งเบาะแสดหากพบเหตุการณ์ที่เข้าข่ายเป็นภัยทางการเงิน	FB250 สามารถประเมินได้ว่าผู้ที่ติดต่อมาเป็นมิจฉาชีพหรือไม่
	FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA167 มีความมั่นใจที่จะดำเนินการเมื่อเกิดเหตุให้สงสัยว่าตกเป็นเหยื่อภัยทางการเงิน เช่น อายัดบัญชี แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	FB251 สามารถวิเคราะห์การสนทนา ข้อเสนอ และคำแนะนำ ว่ามีแนวโน้มที่จะเป็นการหลอกลวงหรือไม่
	FK369 เข้าใจว่าการยืนยันตัวตนก่อนทำธุรกรรมจ่ายเงินหรือโอนเงินช่วยป้องกันภัยทางการเงิน	FA168 มีความมั่นใจที่จะตรวจสอบและระบุว่าสถานการณ์ที่น่าสงสัยเป็นภัยทางการเงิน	FB252 ปฏิเสธการสนทนากับผู้ที่อ้างว่าเป็นตัวแทนของสถาบันการเงิน หากสงสัยว่าเป็นการหลอกลวง

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
		การเงินหรือไม่ และดำเนินการเพื่อหลีกเลี่ยงจากการตกเป็นเหยื่อ	
	FK370 รู้ว่าควรขอความช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสภัยทางการเงินได้ที่หน่วยงานใด FK371 รู้ขั้นตอนที่ต้องดำเนินการหากตกเป็นเหยื่อของภัยทางการเงิน FK372 รู้ว่ามีการหลอกลวงที่เกี่ยวกับการลงทุน FK373 รู้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภัยทางการเงินและการเตือนภัยต่าง ๆ FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้	FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่โฆษณาในกรณีที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (ansomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุน เมื่อตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing) FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่นที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อแนวโน้มของสถานะทางการเงินส่วนบุคคลรวมถึงความมั่นคง FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคมโดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ		FB274 ระบุกลยุทธ์เพื่อให้แน่ใจว่าสินทรัพย์ทางการเงินจะมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)
4.5 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK388 รู้ว่าสื่อหรือบุคคลอื่นอาจมีอิทธิพลต่อการออมและการใช้จ่ายของเรา FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณาส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้า	FA171 เชื่อว่าการเป็นผู้ที่มีวิจารณญาณในการใช้จ่าย จะช่วยให้เราจัดการการเงินของตนเองได้ FA172 มีความมั่นใจที่จะปฏิเสธการซื้อที่เกิดจากอิทธิพลของคนรอบข้างหรือการโฆษณาขายสินค้า FA173 มีแรงจูงใจให้ร้องเรียน เมื่อพบโฆษณาหลอกลวง	FB263 สามารถจัดการแรงกดดันของสื่อและบุคคลอื่น ๆ ด้วยตนเอง ที่จะทำให้เกิดการใช้จ่ายอย่างไม่ระมัดระวัง หรือไม่ออมเงินได้ FB264 พิจารณาข้อมูลอย่างรอบคอบเมื่อได้รับข้อมูลจากสื่อโฆษณา รวมถึงแรงกดดันทางสังคม เพื่อให้สามารถตัดสินใจเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ตรงตามความตั้งใจ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	อะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

ทักษะการเงินดิจิทัล

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 เงิน (Money)		FA9 มั่นใจในการรับและชำระเงินในรูปแบบต่าง ๆ FA10 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์และความเสี่ยงของเงินรูปแบบใหม่ ๆ เช่น สกุลเงินดิจิทัล	FB3 สามารถพิจารณาข้อดีข้อเสียของธุรกรรมทางการเงินแต่ละแบบ ซึ่งอาจแตกต่างกันในแต่ละบุคคล
1.2 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK49 รู้ว่าเครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์อาจมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องทั้งหมด FK56 รู้สิทธิของผู้บริโภคเมื่อซื้อสินค้าและบริการ โดยเฉพาะการซื้อออนไลน์ เช่น การคืนสินค้า ขอคืนเงิน การเปิดเผยข้อมูล	FA29 มีความมั่นใจในการเรียนรู้และใช้งานรูปแบบการชำระเงินต่าง ๆ ทั้งแบบ offline และ online โดยคำนึงถึงราคาและความเสี่ยง FA30 มั่นใจที่จะเลือกใช้เครื่องมือเปรียบเทียบราคابนช่องทางออนไลน์ที่เชื่อถือได้ FA33 มีความมั่นใจที่จะเปลี่ยนหรือขอคืนเงินค่าสินค้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดได้	FB33 สามารถเลือกใช้เครื่องมือบนช่องทางออนไลน์ที่น่าเชื่อถือในการเปรียบเทียบราคา คุณภาพ และข้อกำหนดต่าง ๆ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.3 เอกสารและสัญญาทางการเงิน (Financial Records and Contracts)	FK77 รู้ว่าลายเซ็นอิเล็กทรอนิกส์ มีผลทางกฎหมายเหมือนกับการเซ็นในรูปแบบปกติ FK78 รู้ถึงความสำคัญในการเก็บรักษาเอกสารทางการเงินที่อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไว้บนพื้นที่ออนไลน์ โดยพิจารณาถึงเรื่องความปลอดภัยและค่าใช้จ่าย		FB46 สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline ให้เป็นระเบียบ สามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีความจำเป็น FB49 ทำการสำรองข้อมูลและเอกสารทางการเงิน ทั้งในรูปแบบ Online และ Offline

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การลงทุน (Investing)	FK166 ตระหนักถึงความเสี่ยงของการใช้คริปโทเคอร์เรนซีในการชำระเงินหรือการลงทุน และความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ “แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนคริปโทเคอร์เรนซี” (เช่น ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีหรือความเสี่ยงอื่น ๆ) ซึ่งอาจส่งผลกระทบทางการเงิน FK167 ตระหนักว่ามีฉ้อโกงมักใช้คริปโทเคอร์เรนซีหลอกลวงเหยื่อให้มาลงทุนโดยแอบอ้างผลตอบแทนสูง FK168 รู้ว่ามีช่องทางในการลงทุนที่หลากหลาย เช่น การซื้อผ่านเจ้าหน้าที่ซื้อผ่านช่องทางออนไลน์	FA179 มีแรงจูงใจในการติดตามการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเกิดใหม่ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	FB115 รู้วิธีใช้คริปโทเคอร์เรนซีประเภทต่าง ๆ อย่างปลอดภัยและเป็นไปตามกฎหมาย FB120 สามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงราคาสินทรัพย์ทางเลือกเพื่อการลงทุนที่เราถือครองอยู่เสมอ เช่น ทองคำ คริปโทเคอร์เรนซี

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK410 ตระหนักถึงการมีอยู่ของ crypto-assets ประเภทต่าง ๆ และมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการเข้าถึงและแลกเปลี่ยน		
2.2 สินเชื่อ (Credit)	FK238 รู้ว่าสามารถขอสินเชื่อออนไลน์ได้ (เช่น ขอสินเชื่อผ่านระบบ Peer-to-peer lending) รวมถึงรู้คุณลักษณะ และความเสี่ยงต่าง ๆ		

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK265 รู้ว่าผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินดิจิทัลบางอย่าง (เช่น สินทรัพย์ดิจิทัล ICO (Initial Coin Offering)) มีความเสี่ยงมากกว่าผลิตภัณฑ์ทางการเงินแบบเดิม		FB178 ให้ความสนใจเป็นพิเศษกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้เทคโนโลยีใหม่ เช่น ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ใช้บล็อกเชน (Blockchain) อย่างสินทรัพย์ดิจิทัล และ ICO (Initial Coin Offering)
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน และการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)	FK284 รู้ว่ามีผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัล และประกันภัยแบบใหม่ ๆ เช่น ประกันแบบซื้อความคุ้มครองเพิ่มตามความต้องการ (On demand) ประกันภัยตามการใช้จริงหรือใช้แค่นั้น (Usage-based insurances)		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK285 รู้ว่าผู้ให้บริการประกันภัยดิจิทัลอาจเสนอขายผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่างจากการประกันภัยแบบเดิม		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK411 ตระหนักถึงการมีอยู่ของเครื่องมือให้คำปรึกษาดิจิทัลรวมถึงเครื่องมือแนะนำ Robo และ Hybrid ที่รวมคำแนะนำของมนุษย์และ Robo		
4.2 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK367 คำนึงถึงความเสี่ยงเมื่อใช้งานระบบดิจิทัล เช่น การใช้ข้อมูลส่วนบุคคลในทางที่ผิด ภัยไซเบอร์ ฟิชซิง การแฮกข้อมูล FK368 เข้าใจความสำคัญของการเก็บรักษาข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการเงิน และรหัสผ่าน โดยเฉพาะการซื้อของผ่านทางอินเทอร์เน็ต	FA164 มีแรงจูงใจในการทำธุรกรรมทางการเงินออนไลน์อย่างระมัดระวัง FA180 มั่นใจที่จะใช้ขั้นตอนความปลอดภัยขั้นพื้นฐานทางออนไลน์ (เช่น รักษาข้อมูลส่วนบุคคลและรหัสผ่านให้ปลอดภัย ใช้รหัสผ่านที่รัดกุมและแตกต่างกัน อัปเดตรหัสผ่านเป็นประจำ และงดเว้นการแบ่งปัน เป็นต้น)	FB253 ไม่จ่ายเงินให้แก่มิจฉาชีพในกรณีที่โดนมัลแวร์เรียกค่าไถ่ (Ransomware) เพื่อปลดล็อกข้อมูล FB286 อธิบายว่าทำไมคุณสมบัติการรักษาความปลอดภัยที่เรียบง่าย เช่น รหัสผ่าน รหัสประจำตัว ลายนิ้วมือ และรหัส PIN จึงมีความสำคัญ (เช่น เพื่อปกป้องตนเองและหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกง/หลอกลวงทางออนไลน์)
4.4 สื่อและการโฆษณา (Advertising)	FK389 ยอมรับว่าข้อมูลส่งเสริมการขายอาจมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK390 ตระหนักถึงบทบาทการโฆษณา ส่งเสริมการขายและการใช้ข้อมูลการใช้งานแอปพลิเคชันและอุปกรณ์ดิจิทัลในการนำเสนอโฆษณาออนไลน์ให้เหมาะกับแต่ละบุคคล เช่น เมื่อเรากดดูสินค้าอะไร ระบบจะจดจำและนำเสนอสินค้านั้นมาให้เห็นบ่อย ๆ		

เนื้อหา 5. ความรู้ทางด้านสารสนเทศและข้อมูล (Information and Data Literacy)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
5.1 การท่องเว็บ การค้นหา และการกรองข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Browsing, Searching and Filtering Data, Information and Digital Content)	DFK1 รู้ว่าเนื้อหาออนไลน์ฟรีใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อโฆษณา DFK2 รู้ว่าผลค้นหาและการกระทำบนโซเชียลมีเดียถูกจัดเรียงด้วยอัลกอริทึมที่ไม่เปิดเผย DFK3 รู้ว่าแพลตฟอร์มออนไลน์มีการปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้ใช้งาน		DFB1 สามารถเลือกเครื่องมือค้นหาที่ตอบสนองความต้องการ DFB2 สามารถปรับปรุงผลลัพธ์การค้นหาด้วยคุณสมบัติของเครื่องมือค้นหา
5.2 การประเมินข้อมูล ข้อมูลและเนื้อหาดิจิทัล (Evaluating Data Information and Digital Content)	DFK4 รู้ว่าโลกออนไลน์มีข้อมูลและเนื้อหาหลากหลาย รวมถึงข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง DFK5 เข้าใจความแตกต่างของข้อมูลที่บิดเบือนและข้อมูลถูกต้อง DFK6 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนของผู้ให้ข้อมูลบนแพลตฟอร์มออนไลน์	DFA1 พิจารณาผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นก่อนคลิกลิงก์	DFB3 สามารถแยกเนื้อหาโฆษณาจากเนื้อหาอื่น ๆ DFB4 สามารถวิเคราะห์และประเมินผลการค้นหาออนไลน์ รวมถึงการแยกการรายงานข้อเท็จจริงกับการออกความเห็น

เนื้อหา 6. ความปลอดภัย (Safety)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
6.1 การคุ้มครองอุปกรณ์ (Protecting Devices)	DFK7 รู้ความสำคัญของรหัสผ่านที่คาดเดายากและแตกต่างกันในแต่ละบริการ DFK8 ทราบถึงมาตรการในการป้องกันอุปกรณ์ DFK9 ทราบความสำคัญของการอัปเดตระบบและแอปพลิเคชัน DFK10 รู้ประเภทความเสี่ยงและภัยต่าง ๆ จากการใช้เทคโนโลยี	DFA2 ระมัดระวังไม่ให้ทั้งอุปกรณ์ในที่สาธารณะ DFA3 กระตือรือร้นพิจารณาพฤติกรรม การป้องกันตนเอง	DFB5 สามารถวิธีใช้กลยุทธ์รักษาความปลอดภัยด้วยรหัสผ่าน DFB6 สามารถติดตั้งและใช้ซอฟต์แวร์และบริการความปลอดภัย DFB7 สามารถเปิดใช้การตรวจสอบสองขั้นตอน (Two-factor Authentication)
6.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว (Protecting Personal Data and Privacy)	DFK11 รู้ความสำคัญของการระบุตัวตนอิเล็กทรอนิกส์ที่ปลอดภัย	DFA4 มั่นใจในการทำธุรกรรมออนไลน์หลังจากใช้มาตรการความปลอดภัย	DFB8 สามารถระบุอีเมลน่าสงสัยที่ขอข้อมูลส่วนตัว DFB9 สามารถใช้มาตรการความปลอดภัยชำระเงินออนไลน์

เนื้อหา 7. การแก้ปัญหา (Problem Solving)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
7.1 การแก้ไขปัญหาทางด้านเทคนิค (Solving Technical Problems)	DFK12 ทราบฟังก์ชันหลักของอุปกรณ์ดิจิทัล DFK13 ทราบสาเหตุที่อุปกรณ์ดิจิทัลอาจไม่เชื่อมต่อออนไลน์		
7.2 การระบุความต้องการและการใช้เทคโนโลยี	DFK14 ทราบว่ามีบริการซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ และรับทราบกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	DFA5 เห็นความสำคัญของการจัดการเงินทางดิจิทัล	DFB10 สามารถทำธุรกรรมออนไลน์ (ธนาคาร, ช้อปปิ้ง)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
(Identifying Needs and Technical Responses)		DFA6 เปิดกว้างต่อโอกาสจากเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักถึงความเสี่ยง	

ทักษะการเงินที่ยั่งยืน

เนื้อหา 1. เงินและธุรกรรมทางการเงิน (Money and Transactions)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
1.1 การซื้อและการชำระเงิน (Payments and Purchases)	FK391 ตระหนักว่าสินค้าหรือบริการที่ซื้ออาจมีผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่แตกต่างกัน SFK1 ตระหนักว่าระบบการเงินใช้ทรัพยากรและพลังงานจำนวนมากและสามารถส่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมได้	FA174 มีแรงจูงใจที่จะเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งกำเนิด สถานะการผลิตผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของสินค้าหรือบริการ FA175 มีแรงจูงใจเมื่อมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและสังคม และประสิทธิภาพการกำกับดูแลที่เปิดเผยโดยผู้ขายหากเกี่ยวข้อง	FB265 ปัจจัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลในการตัดสินใจซื้อสินค้าหรือบริการ SFB1 เลือกซื้อสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม SFB2 เลือกซื้อสินค้าและบริการโดยคำนึงผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมที่เกิดจากการผลิตตลอดทั้ง Supply Chain รวมถึงคำนึงถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน และความถูกต้องของข้อมูลนี้

เนื้อหา 2. การวางแผนการเงิน (Planning and Managing Finances)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
2.1 การออม (Saving)	FK392 รู้ว่าผลิตภัณฑ์ออมทรัพย์อาจมีลักษณะการพัฒนาย่างยั่งยืนที่แตกต่างกัน		SFB5 เลือกและกระจายความเสี่ยงของการลงทุนโดยคำนึงถึงความยั่งยืน
2.2 การลงทุน (Investing)	FK173 รู้ปัจจัยความยั่งยืนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม สังคม ธรรมชาติ เพื่อตัดสินใจเลือกลงทุนในธุรกิจที่คำนึงถึงความยั่งยืน (ESG) FK393 รู้ว่าผลิตภัณฑ์การลงทุนที่ต่างกันอาจมีลักษณะความยั่งยืนที่ต่างกัน FK394 ตระหนักว่ากลยุทธ์การลงทุนที่ต่างกันสามารถนำไปใช้ในการลงทุนตามความต้องการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของตนเอง เช่น หลีกเลี่ยงการลงทุนในบางภาคส่วนหรือ บริษัท หรือมีส่วนร่วมกับการกำหนดเกณฑ์ในการจัดซื้อจัดจ้าง SFK2 ทราบถึงสิทธิของผู้ถือหุ้นที่มีผลต่อการตัดสินใจของบริษัทให้ปฏิบัติเพื่อความยั่งยืน	FA84 มีแรงจูงใจที่จะหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ถือครองอยู่ หรืออยู่ในแผนที่จะลงทุน เพื่อให้แน่ใจว่าผลิตภัณฑ์นั้นตรงตามความต้องการด้านความยั่งยืนหรือไม่ FA85 ตระหนักว่าควรสอบถามเกี่ยวกับขอบเขตของผลิตภัณฑ์การลงทุนว่าตรงตามเกณฑ์ความยั่งยืนหรือไม่ FA86 มีความมั่นใจและแรงจูงใจในการเปรียบเทียบระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การลงทุน เช่น ผลการประเมิน ESG การจัดอันดับองค์กรที่สะท้อนเป้าหมายความยั่งยืน SFA1 มีแรงจูงใจในการสร้างความตระหนักในหมู่นักลงทุนเกี่ยวกับทางเลือกการลงทุนที่ยั่งยืนและผลกระทบของการตัดสินใจลงทุนที่มีต่อความยั่งยืน	FB122 สามารถหาผลิตภัณฑ์การลงทุนที่สอดคล้องกับความต้องการด้านความยั่งยืนของตนเอง FB123 สามารถผสมผสานความชอบส่วนบุคคล เป้าหมายการลงทุน ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ระยะเวลาในการลงทุน และความยั่งยืน มาใช้ในการตัดสินใจลงทุน FA124 สามารถสอบถามที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การลงทุนที่มีการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงความยั่งยืน FA125 วิเคราะห์และเปรียบเทียบคุณลักษณะด้านความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์การออมและการลงทุนที่น่าเชื่อถือ

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
			FB126 สามารถมีส่วนร่วมในการประชุม สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี หรือมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของผู้ถือหุ้น โดยพิจารณาว่า สอดคล้องกับเกณฑ์ความยั่งยืน ESG และความชอบส่วนบุคคลหรือไม่ FB266 เลือกกลยุทธ์การลงทุนในแง่ของ การถอนการลงทุนหรือการมีส่วนร่วม หรือทั้งสองตามสถานการณ์และ ความชอบส่วนบุคคล
2.3 เกษียณ (Retirement)			SFB6 เลือกลงทุนกองทุนบำนาญ ที่ให้ความสำคัญกับความยั่งยืน
2.4 สินเชื่อ (Credit)	FK395 ตระหนักว่ามีสินเชื่อเพื่อที่อยู่ อาศัยหลายประเภทรวมถึง เช่น Green Mortgages สำหรับที่อยู่อาศัยที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม		SFB3 เลือกสินเชื่อที่ให้ความสำคัญกับ ความยั่งยืน SFB4 เลือกฝากเงินที่ให้ความสำคัญกับ ความยั่งยืน

เนื้อหา 3. ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Risk and Reward)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
3.1 การระบุความเสี่ยง (Identifying Risks)	FK396 ตระหนักถึงความเสี่ยงที่อาจ เกิดขึ้นและส่งผลกระทบทางการเงิน (ปัจจัยทางการเงิน เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และส่วนบุคคล เช่น อายุขัยที่ยืนยาว)		

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK3 เข้าใจถึงความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความมั่นคงทางการเงิน SFK4 ระบุปัจจัยความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ		
3.2 การป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและการประกันภัย (Financial Safety Nets and Insurance)			SFB7 ทำประกันภัยเพื่อบริหารจัดการความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศ
3.3 ความเสี่ยงและผลตอบแทน (Balancing Risk and Reward)	SFK5 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศและผลตอบแทน SFK6 เข้าใจถึงบทบาทของความเสียหายจากสภาพภูมิอากาศต่อความสัมพันธ์ระหว่างความเสี่ยงและผลตอบแทน		

เนื้อหา 4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน (Financial Landscape)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.1 การส่งเสริมความรู้ ข้อมูล และคำแนะนำทางการเงิน (Financial Education, Information and Advice)	FK397 ตระหนักถึงหน้าที่ของที่ปรึกษาทางการเงินในการสอบถามลูกค้าเกี่ยวกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนก่อนให้คำแนะนำ SFK7 เข้าใจถึงลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	SFA2 แสดงออกถึงความสำคัญของความยั่งยืนต่อการตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน	

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	SFK8 เข้าใจถึงฉลากและมาตรฐานด้านความยั่งยืน		
4.2 ผู้ให้บริการทางการเงิน (Financial Products and Services)	FK398 รู้ว่าผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลและครัวเรือนจำนวนมากซึ่งอาจรวมถึงความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรม	FA176 มีแรงจูงใจที่จะเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับนโยบายด้านความยั่งยืนของผู้ให้บริการทางการเงิน FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)	FB267 คำนึงถึงความชอบส่วนบุคคล รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนเมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์หรือบริการทางการเงินที่เหมาะสม
	FK399 ผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินบางอย่างได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยั่งยืน หรือวัฒนธรรมที่เฉพาะเจาะจง	FA177 มีแรงจูงใจในการเลือกผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินที่สอดคล้องกับความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน	FB268 สามารถอธิบายความชอบของตนเองต่อผลิตภัณฑ์ทางการเงินได้ (เช่น ในแง่ของความเสี่ยงหรือความชอบ รวมถึงความชอบด้านความยั่งยืนของตนเอง)
	FK400 สามารถกำหนดความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนได้โดยใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ FK401 ตระหนักถึงการนำมาใช้และความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์และฉลากที่ยั่งยืนต่าง ๆ FK402 ตระหนักว่านอกเหนือจากมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรปแล้วอาจมีมาตรฐานที่กำหนดไว้ในการค้าเงินธุรกิจซึ่งอาจจะหรือไม่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายของสหภาพยุโรป	FA178 มีแรงจูงใจในการวิจัยมาตรฐานและฉลากที่มีอยู่และเพื่อทำความเข้าใจความหมายของมาตรฐานและฉลากเหล่านั้น	FB269 ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยสอดคล้องกับชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืนตามมาตรฐานและฉลากที่เชื่อถือได้สำหรับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน FB270 สามารถค้นหาข้อมูลที่เปิดเผยเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึงข้อมูลด้านความยั่งยืน FB271 สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งโดยสอดคล้องกับระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ความชอบส่วนบุคคลด้านความยั่งยืน และความต้องการอื่น ๆ โดยอาศัยข้อมูลที่เปิดเผยในกองทุนบริษัท หรือผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงิน

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
	FK403 ตระหนักถึงการจัดทำ Taxonomy หรือการแบ่งประเภทและจัดกลุ่มกิจกรรมเศรษฐกิจเพื่อระบุกิจกรรมที่สนับสนุนเศรษฐกิจที่ยั่งยืน FK404 ตระหนักถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลสำหรับ บริษัททางการเงิน กองทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงข้อกำหนดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน และการเข้าถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ FK405 รู้เกี่ยวกับแหล่งข้อมูลเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและจัดทำบันทึกเกี่ยวกับความยั่งยืนของกองทุน FK406 เข้าใจเอกสารการเปิดเผยเกี่ยวกับ บริษัท เงินทุนและผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินอื่น ๆ รวมถึงเอกสารการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความยั่งยืน		FB272 เลือกกองทุนที่รับผิดชอบต่อข้อผูกพันในการมีส่วนร่วม เช่น โดยการตรวจสอบบันทึกการลงคะแนนเสียงในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี
4.3 ภัยทางการเงิน (Scams and Fraud)	FK407 เข้าใจแนวคิดของการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง หรือ Greenwashing และการนำไปใช้แนวคิดนี้ไปใช้ SFK9 เข้าใจถึงการบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับความยั่งยืนหรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง		FB273 ปรับการตัดสินใจลงทุน เมื่อตระหนักถึงการลงทุนเพื่อความยั่งยืนที่ไม่ได้เกิดประโยชน์ต่อความยั่งยืนจริง (Greenwashing)

หัวข้อ	ความรู้	ความคิด	พฤติกรรม
4.4 ปัจจัยภายนอก (External Influences)	FK408 เข้าใจว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจเช่น ภาวะเศรษฐกิจถดถอยหรืออัตราเงินเฟ้อสูงและปัจจัยอื่น ๆ (เช่นที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศสิ่งแวดล้อมหรือโรคระบาด) อาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินและความมั่งคั่งส่วนบุคคล FK409 เข้าใจว่าการตัดสินใจทางการเงินของแต่ละบุคคลมีผลต่อความยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนและสังคมโดยรวม ผลกระทบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับระดับความยั่งยืนของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ซื้อ SFK10 เข้าใจถึงปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืน SFK11 เข้าใจถึงผลกระทบด้านเศรษฐกิจมหภาคต่อการเงินส่วนบุคคล SFK12 เข้าใจถึงผลกระทบด้านความยั่งยืนของการตัดสินใจเกี่ยวกับการเงินส่วนบุคคล		FB274 เลือกกลยุทธ์การลงทุนเพื่อให้สินทรัพย์ที่ลงทุนมีความยืดหยุ่นต่อปัจจัยและความเสี่ยงระยะกลางถึงระยะยาว (รวมถึงความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสภาพภูมิอากาศ)

CMD F
Thailand Capital Market
Development Fund

31st July 2024